

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในสังคมไทยปัจจุบันจะสังเกตได้ว่า เมื่อบุคคล 2 คนพบกัน ก่อนที่จะเริ่มต้นพูดคุยกัน หรือเป็นเพียงการพบกันโดยบังเอิญก็มักจะมีการทักทายกันก่อนตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ ซึ่งการทักทายอาจจะกระทำได้โดยการใช้ภาษาพูด เช่น ใช้คำว่า "สวัสดี" หรือ อาจโดยภาษาท่าทาง เช่น การยิ้มให้ หรือ การก้มศีรษะให้ในกรณีของผู้ที่มีอาวุโสกว่าตน การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคำทักทายนี้ ได้มีผู้เคยศึกษาไว้ เช่น งานของ ปรีชา วงศ์ขมทอง (Wongkhomthong : 1985) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบการแสดงออกทางคำพูดในภาษาไทย และภาษาญี่ปุ่น ซึ่งปรีชา วงศ์ขมทอง ได้กล่าวไว้ว่าในสังคมไทยนั้น เวลาที่บุคคล 2 คน มาพบปะสนทนากันมักจะมีการทักทายด้วยถ้อยคำ หรือ วลี เหล่านี้ ก่อนที่จะเริ่มการสนทนา ถ้อยคำ หรือ วลี ดังกล่าวได้แก่

สวัสดี เป็นไงบ้าง สบายดีหรือ ไปไหนมา และ กินข้าวหรือยัง

จากสิ่งที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของคำทักทายดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า นอกจากคำทักทายที่เป็นภาษาพูดอย่างหนึ่งซึ่งคนในสังคมใช้เพื่อเป็นการทักทายกันในกรณีที่บุคคล 2 คน มีโอกาสได้พบหน้ากัน แต่ในกรณีที่บุคคล 2 คน ไม่สามารถเผชิญหน้ากันและใช้คำทักทายเพื่อทักทายกันได้ก็ยังมีรูปแบบของภาษาอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นคำทักทายแต่อยู่ในรูปของภาษาเขียน นั่นคือ คำขึ้นต้นจดหมาย (salutation) ซึ่งหมายถึง คำหรือกลุ่มคำที่ใช้เปรียบเสมือนเป็นคำทักทาย เพื่อเป็นการทักทายผู้ที่ตนเขียนถึงก่อนจะเริ่มต้นเขียนเนื้อความของจดหมาย เช่น ใช้คำขึ้นต้นจดหมายว่า "หวัดดีแดง" ก่อนที่จะเริ่มเขียนเนื้อความของจดหมาย และในบางครั้ง คำขึ้นต้นจดหมายยังแสดงออกให้เห็นถึงความเคารพและคารวะควบคู่ไปกับการที่ความต้องการที่จะทักทายผู้ที่ตนเขียนถึงอีกด้วย ดังเช่นที่ปรากฏในการใช้คำขึ้นต้นจดหมายถึงญาติผู้ใหญ่ว่า "กราบเท้าคุณพ่อที่เคารพอย่างสูง" ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาว่า รูปแบบของคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร และจากการสำรวจข้อมูลในขั้นต้นอย่างไม่เป็นทางการ โดยการแจกแบบสอบถามให้กับ

บุคคลทั่ว ๆ ไป เช่น เพื่อน หรือญาติ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามในการสำรวจขึ้นต้นเป็นผู้ที่มีความแตกต่างกันทางด้านอายุ เพศ อาชีพ และการศึกษา และเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคำขึ้นต้นจดหมายที่ใช้เมื่อเขียนถึงบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ เขียนถึงพ่อ-แม่ ลุง-ป้า พี่-น้อง เพื่อน ครู และผู้จัดการ ข้อมูลจากการสำรวจขึ้นต้นนี้แสดงว่า มีปัจจัยทางสังคม 2 ประการที่ทำให้การใช้รูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายแตกต่างกันออกไปนั้นคือ ปัจจัยทางด้านอายุของผู้เขียนจดหมาย และปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าแนวโน้มของความแตกต่างในการใช้คำขึ้นต้นจดหมายจะปรากฏให้เห็นเมื่อเขียนถึงบุคคลในกลุ่มที่เป็นเครือญาติมากกว่าผู้อื่น ซึ่งในการสำรวจครั้งนั้นคือ การเขียนจดหมายถึงผู้จัดการบริษัท และครู ซึ่งโดยปกติคนส่วนใหญ่มักจะถือว่าเป็นจดหมายธุรกิจ เช่น เพื่อสมัครงานหรือจดหมายราชการ เช่น ลาป่วย ในขณะที่การเขียนจดหมายถึงผู้ที่เป็นเครือญาติ หรือผู้ที่รู้จักกันเป็นอย่างดี มักจะเป็นเรื่องของการเขียนจดหมายส่วนตัว ซึ่งไม่มีรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายที่กำหนดแน่นอนในการใช้เหมือนจดหมายราชการ หรือจดหมายธุรกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษาให้ถ่องแท่ว่า ปัจจัยทางสังคมดังกล่าวทั้ง 2 ประการ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึง และอายุที่แตกต่างกันของผู้เขียน มีอิทธิพลมากน้อยอย่างไรต่อการเลือกรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่เขียนถึงบุคคลต่าง ๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหารูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายในภาษาไทยปัจจุบัน
2. เพื่อจำแนกรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้เขียนกับรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมาย

1.3 สมมติฐาน

การใช้รูปแบบของคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทยมีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางด้านสังคม 2 ประการคือ ปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึงและความแตกต่างทางด้านอายุของผู้เขียนจดหมาย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากสังคมไทยโดยส่วนใหญ่ จะถือว่าจดหมายส่วนตัวเป็นสื่อที่เป็นความลับอย่างหนึ่งมักจะไม่มีใครให้ผู้อื่นอ่าน จึงเป็นการยากที่ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในการศึกษาที่ได้มาจากจดหมายส่วนตัวซึ่งมีการเขียนถึงกันจริง ๆ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. ศึกษาเฉพาะคำขึ้นต้นจดหมายที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น ไม่รวมถึงการใช้ในจดหมายจริง ๆ

2. ศึกษาการแปรของรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัว ตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึงใน 2 ลักษณะเท่านั้น คือ ความสัมพันธ์แบบไม่สมมูล (คูบทที่ 4) ได้แก่ ผู้ใหญ่ และผู้น้อย และความสัมพันธ์แบบสมมูล ได้แก่ เพื่อน สามัญ/ภรรยา และ คู่รัก นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำเรื่องของความสนิท และความไม่สนิท ที่ผู้เขียนมีต่อผู้ที่ถูกเขียนถึงในทั้ง 2 ลักษณะความสัมพันธ์ประกอบการพิจารณา เพื่อความแตกต่างในการใช้รูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นผู้ที่มิใช่กลุ่มที่ได้กำหนดไว้ 4 ช่วงอายุ ดังนี้คือผู้ที่มีอายุระหว่าง 10-15 ปี 20-25 ปี 30-35 ปี และ 40-45 ปี ทั้งนี้สืบเนื่องจากการสำรวจข้อมูลขึ้นต้นพบว่า ในช่วงอายุดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการใช้รูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายที่แตกต่างกันออกไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ใช้ในปัจจุบัน
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมไทยบางประการที่สะท้อนในคำขึ้นต้นจดหมาย
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาคำขึ้นต้นจดหมายในแง่มุมอื่นต่อไป

1.6 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1.6.1 การเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน

ดังต่อไปนี้คือ

1.6.1.1 การคัดเลือกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้เขียนจดหมาย

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าอายุของผู้เขียนจดหมายมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัว เมื่อเขียนถึงผู้ที่ตนเขียนถึงในแต่ละบทบาทความสัมพันธ์ต่าง ๆ กัน เช่น ผู้เขียนจดหมายที่มีอายุ 30 ปี เมื่อเขียนถึงผู้เป็นพ่อ จะไม่พบว่ามีการใช้คำขึ้นต้นจดหมายที่น่าคำสืมาภาษาอังกฤษเข้ามาเป็นส่วนประกอบของคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัว แต่อย่างไร ในขณะที่มีอายุ 15 ปีปรากฏใช้คำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวว่า "Dear คุณพ่อที่รักยิ่ง" เมื่อเขียนถึงพ่อ ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวแปรทางด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งในที่นี้มีบทบาทเป็น ผู้เขียนจดหมาย ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมดเป็นผู้ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสังคมเดียวกัน คือ สังคมทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจาก นักเรียน นิสิต และ คณาจารย์ ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากที่คณะครุศาสตร์มีผู้ออกภาษาซึ่งตรงกับปัจจัยทางด้านอายุที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นเพื่อการศึกษาในคั้งนี้ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้เขียนจดหมายได้กำหนดขึ้นเป็น 4 กลุ่มอายุที่แตกต่างกันคือ

ผู้เขียนจดหมายที่มีอายุระหว่าง 10-15 ปี หรือผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2512-2517 ซึ่งเป็นผู้ที่เป็นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิตมัธยมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เขียนจดหมายที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี หรือผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2512-2507 ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาตรีในภาควิชาต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เขียนที่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี หรือผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2502-2497

ผู้เขียนที่มีอายุระหว่าง 40-45 ปี หรือผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2492-2487 ซึ่งผู้เขียนทั้ง 2 กลุ่มหลังเป็นอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดทางด้านอายุของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้เขียนจดหมาย ได้มาจากฝ่ายทะเบียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการแบ่งกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถามในคั้งนี้ ก็เพื่อให้เป็นไปตามข้อสมมุติฐานที่ได้กำหนดไว้

1.6.1.2 การสร้างแบบสอบถาม

จากข้อสมมุติฐานที่ได้กำหนดไว้ว่ารูปแบบของคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทยจะแตกต่างกันออกไปตามปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึง ผู้วิจัยจึงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ถูกเขียนถึงทั้งสิ้น 29 แบบ ซึ่งปรากฏใช้ในแบบสอบถามดังต่อไปนี้คือ

ผู้ที่ตนเขียนถึงที่มีฐานะ เป็นผู้ใหญ่และผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่า ผู้เขียน ได้แก่ พ่อ แม่ ลุง ป้า น้า อา พี่ และครู ซึ่งในกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้นำเรื่องของความสนิทและไม่สนิทมาเป็นตัวกำหนดเพื่อดูความแตกต่างในการใช้คำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวถึงผู้ที่ตนเขียนถึงในกลุ่มนี้ที่สนิท และที่ไม่สนิท แต่อย่างไรก็ตามในกรณีของผู้ที่ตนเขียนถึงที่เป็นพ่อ และแม่ ผู้วิจัยมิได้นำความสนิท และไม่สนิทเข้ามาประกอบการพิจารณาทั้งนี้เพราะ พ่อ และแม่ ของ การศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้ที่เป็นพ่อแท้ ๆ และ แม่แท้ ๆ ซึ่งมีเพียงคนเดียวในแต่ละครอบครัวจึง ไม่สามารถแยกได้ว่า เป็นพ่อ-แม่ที่สนิท หรือ พ่อ-แม่ที่ไม่สนิท แต่อาจมี ลุงที่สนิท หรือ ลุงที่ ไม่สนิท เพราะพ่ออาจมีพี่ชายหลายคน

ผู้ที่ตนเขียนถึงที่มีฐานะ เป็นผู้น้อยและผู้ที่มีสถานภาพต่ำกว่าผู้ เขียน ได้แก่ ลูก หลาน น้อง และ ศิษย์ ซึ่งผู้วิจัยได้คำนึงถึงเกณฑ์ทางด้าน ความสนิท และ ไม่สนิท มาเป็นตัวกำหนดบุคคลดังกล่าว เช่น เขียนถึงน้องที่สนิท และน้องที่ไม่สนิท เป็นต้น

ผู้ที่ตนเขียนถึงที่มีฐานะเป็นเพื่อน คู่รัก และ สามี/ภรรยา ใน กลุ่มนี้ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ทางด้านความสนิท-ไม่สนิท และอายุที่ต่างกัน มาประกอบการพิจารณาใน ความสัมพันธ์แบบเพื่อน โดยแยกเป็น 6 กลุ่มย่อย คือ เพื่อนสนิท-เพื่อนไม่สนิทที่มีอายุมากกว่า เพื่อนสนิท-ไม่สนิทที่มีอายุเท่ากัน และเพื่อนสนิทเพื่อนไม่สนิทที่มีอายุอ่อนกว่า ทั้งนี้เนื่องจากจะ สังเกตได้ว่า คนบางคนอาจมีเพื่อนที่มีอายุต่างกัน แต่เขียนหนังสือ ทำงาน หรือร่วมกิจกรรมใน กลุ่มเดียวกัน นอกเหนือไปจากเพื่อนที่อยู่รุ่นเดียวกันหรือที่มีอายุเท่ากัน สำหรับความสัมพันธ์ แบบคู่รัก และสามี/ภรรยา ผู้วิจัยไม่ได้นำความสนิท และไม่สนิทมาแยกความแตกต่างของผู้ที่ เป็นคู่รัก สามี/ภรรยา เพราะโดยปกติแล้ว บุคคลที่จะมีความสัมพันธ์กันทั้ง 2 ลักษณะนี้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสนิทสนมกันอย่างมากและแตกต่างไปจากความสนิทสนมที่มีกับบุคคลอื่น ๆ

จากการที่กล่าวมาทั้งหมดโดยสรุปผู้ที่ตนเขียนถึงทั้ง 29 บทบาท ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ในแบบสอบถามมีดังนี้คือ พ่อ แม่ ลุงที่สนิท ลุงที่ไม่สนิท ป้าที่สนิท ป้าที่ไม่สนิท น้าที่สนิท น้าที่ไม่สนิท อาที่สนิท อาที่ไม่สนิท พี่ที่สนิท พี่ที่ไม่สนิท น้องที่สนิท น้องที่ไม่สนิท หลานที่สนิท หลานที่ไม่สนิท เพื่อนสนิทที่มีอายุมากกว่า เพื่อนสนิทที่มีอายุเท่ากัน เพื่อนสนิทที่มีอายุอ่อนกว่า เพื่อนไม่สนิทที่มีอายุมากกว่า เพื่อนไม่สนิทที่มีอายุเท่ากัน เพื่อนไม่สนิทที่มีอายุอ่อนกว่า ครูที่สนิท ครูที่ไม่สนิท ศิษย์ที่สนิท ศิษย์ที่ไม่สนิท คู่รัก สามี/ภรรยา และลูก

1.6.1.3 การสุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการสุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเลือกประชากร ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็น นักเขียน นิสิต และ อาจารย์ ในสังกัดของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เนื่องจากคณะครุศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่มีอายุอยู่ใน

เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ กล่าวคือ มีนักเรียนซึ่งมีอายุระหว่าง 10-15 ปี ของโรงเรียนสาธิตมัธยมในสังกัดคณะครุศาสตร์ นิสิตภาควิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี และอาจารย์ในภาคต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี และ 40-45 ปี นอกจากนี้กลุ่มบุคคลทั้ง 4 กลุ่มยังเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันคือ เป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงของการศึกษาทั้งสิ้น

ในการสุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 10-15 ปี นั้นผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่แห่งโรงเรียนสาธิตมัธยมซึ่งเป็นผู้เลือกนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2 ห้อง จำนวน 50 คน ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 20-25 ปี ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับนิสิตที่นั่งทำงานในห้องสมุด หรือ นิสิตที่กำลังรอเข้าชั้นเรียนโดยได้แจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 50 คน ในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 30-35 ปี และ 40-45 ปี ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยขอความร่วมมือในการสำรวจจำนวนอาจารย์ที่มีอายุอยู่ในช่วงที่จะทำการศึกษา ซึ่งเป็นอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคำนวณหาอายุจากทะเบียนประวัติซึ่งมี วัน เดือน ปีเกิดปรากฏอยู่ เพื่อหาจำนวนที่แน่นอนของอาจารย์ที่อยู่ในช่วงอายุดังกล่าว และจากการสำรวจในครั้งนั้น จำนวนของอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี มีเพียง 30 ท่าน และ อาจารย์ที่มีอายุ 40-45 ปี มีเพียง 35 ท่าน ผู้วิจัยจึงแจกแบบสอบถามไปยังอาจารย์ทุกท่านที่มีอายุอยู่ในช่วงดังกล่าวที่สำรวจมาได้

1.6.1.4 การให้ตอบแบบสอบถาม

ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ตอบข้อความในแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ภาคหลังจากที่ได้ศึกษาวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามที่อธิบายไว้ในตอนต้นของแบบสอบถาม คือ ภาคแรกจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถามเองได้แก่ เพศ อายุ และ การศึกษา ในภาคที่สองเป็นการให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามในส่วนที่เป็นเนื้อหาคือ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าชั้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ใช้ เมื่อเขียนถึงผู้ที่ตนเขียนถึงตามบทบาทความสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ทั้งหมด 29 ข้อ ที่ปรากฏในแบบสอบถามดังที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยรวบรวมได้และใช้ในการศึกษาค้างนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 119 ฉบับ จากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 10-15 ปี จำนวน 47 ฉบับ ผู้ตอบอายุ 20-25 ปี จำนวน 45 ฉบับ ผู้ตอบอายุ 30-35 ปี จำนวน 15 ฉบับ และผู้ตอบอายุ 40-45 ปี จำนวน 12 ฉบับ

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.2.1 วิเคราะห์ค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อหารูปแบบทั่วไปของค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทยปัจจุบัน

1.6.2.2 วิเคราะห์การแปรของรูปแบบค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัว ที่แปรไปตามความสัมพันธ์ที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษา เช่น รูปแบบค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ปรากฏใช้เมื่อลูกเขียนถึงพ่อ-แม่ เมื่อน้องเขียนถึงพี่ หรือเมื่อนักเรียนเขียนถึงครู เป็นต้น ผลการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปของรูปแบบของค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในแบบต่าง ๆ โดยคำนวณความถี่ในการปรากฏเป็นคำร้อยละ จำนวนร้อยละดังกล่าวนี้ใช้เป็นเกณฑ์เพื่อเลือกเสนอรูปแบบที่มีการปรากฏใช้จากมากที่สุด โดยดูคำร้อยละที่สูงที่สุดลงมาจนถึงลำดับที่ปรากฏใช้น้อย ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ต่ำกว่า 5% ส่วนรูปแบบที่มีการใช้ต่ำกว่า 5% ผู้วิจัยไม่นำเสนอเนื่องจากมีการปรากฏที่น้อยมาก

1.6.2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างในการใช้ค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวของผู้เขียนที่มีอายุต่างกัน 4 กลุ่ม เพื่อทดสอบข้อสมมุติฐานที่กล่าวไว้ เช่น เมื่อเขียนถึงพ่อ-แม่ ผู้เขียนที่มีอายุ 10-15 ปี จะใช้ค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวเหมือนหรือต่างกันไป กับค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวของผู้เขียนในกลุ่มอายุอื่น ๆ ได้แก่ ผู้เขียนที่มีอายุ 20-25 ปี ผู้เขียนที่มีอายุ 30-35 ปี หรือผู้เขียนที่มีอายุ 40-45 ปี และเนื่องจากจำนวนแบบสอบถามที่ได้คืนมาของผู้เขียนใน 2 กลุ่มหลัง มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับ 2 กลุ่มแรก ทำให้ไม่สามารถนำเสนอรูปแบบที่มีการใช้มากที่สุด โดยผู้เขียนในแต่ละกลุ่มอายุในรูปของร้อยละ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในหัวข้อ 1.6.2.2 ดังนั้นในการนำเสนอ ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ใช้มากที่สุดลงมา 2 ลำดับ โดยผู้เขียนทั้ง 4 กลุ่มอายุ โดยดูจากจำนวนการปรากฏจริงของค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในแต่ละรูปแบบ จากจำนวนการปรากฏทั้งหมดซึ่งจะต้องปรากฏไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง

1.6.3 สรุปผลการวิเคราะห์

ในการสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่ได้จากการเก็บข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิเคราะห์ออกไปเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นแรก เป็นการรายงานผลของการหารูปแบบทั่วไปของค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทยปัจจุบันโดยเสนอไว้ในบทที่ 3 ในตอนต่อมาเป็นการรายงานผลการวิเคราะห์การใช้รูปแบบค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวเหล่านั้น ตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ที่ได้รับถึงโดยผู้วิจัยได้แยกเสนอไว้ในบทที่ 4 และในขั้นสุดท้ายผู้วิจัยได้รายงานผลการวิเคราะห์การใช้รูปแบบต่าง ๆ ของค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวโดยผู้เขียนที่มีอายุต่างกัน

1.6.4 ปัญหาของการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ประสบปัญหาดังสรุปได้ดังนี้

1.6.4.1 เนื่องจากผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลค่าขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในรายละเอียดของคำถามจึงเป็นการให้ผู้ตอบแบบสอบถามสมมุติว่าเขียนจดหมายส่วนตัวถึงบุคคลต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการเว้นคำตอบซึ่งสรุปไม่ได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เขียนจดหมายถึงบุคคลนั้น ๆ หรือ ไม่แน่ใจว่าจะใช้ค่าขึ้นต้นจดหมายอย่างไรก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามก็ตามถึงแม้แบบสอบถามในลักษณะดังกล่าว เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์แต่ผู้วิจัยก็ยังคงใช้เพื่อการศึกษาในครั้งนี้

1.6.4.2 ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 30-35 ปี และ 40-45 ปี พบปัญหา เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ที่พบก็คือแบบสอบถามไม่ถึงมือผู้ตอบ รวมทั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านไม่อยู่ในที่ทำงานเพราะเหตุผลต่าง ๆ เช่น ไปราชการต่างประเทศ ย้ายไปอยู่คณะอื่น เป็นต้น ซึ่งในกรณีที่แบบสอบถามไม่ถึงมือผู้ตอบ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามกลับไปจนกระทั่งรวบรวมแบบสอบถามให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้